

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка

ОГЛАСИ СЕ ПРИМАЈУ ПО ПОГОДЕИ

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стан уредништва

улица Коломбо 33 Солун.

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

Русија и централне државе

— Последнице велике руске револуције —

Немачка је, као што нам је познаго, одавна очекивала појаву велике руске револуције, за коју је звивала све своје наде и будуће војне и политичке комбинације, које би биле као природна последица тих догађаја. Тако на пример централне државе су у тим евентуалностима предвиђале закључеће се паратног мира са Русијом или би у другом случају имали нареду великих размега што би у сваком погледу елиминирало ово царство из концерта ратујућих сила. И ради тога су и Немци и Аустријанци све своје силе и напоре употребили на то да и они, да својим многобројним и недопуштеним средствима убрзају и појачају тај покрет, који би им донео више користи и од највеће задовољне победе на бојном пољу. И због тога, чим су искрели први нареди, који су убрзо обухватили сву Русију, немачки радиограни су летели на све стране обављајући свима народима централних држава да је руска револуција почетак свршетка светског рата. Али није требало да прође много, па да наступи једно велико разочарење у вези са тешком депресијом која је обухватила све друштвене слојеве непријатељских народа. Јер они исти листови који доказиваху да је руска револуција предзнак брзог свршетка ратних операција, одпочеше доносити изјаве представника нове Русије, који са одлучним тоном нагостеше, да ће се руски народ борити у друштву својих савезника до дефинитивне победе над непријатељима из разлога, што се само тако може одржати нови, демократски режим револуционарне Русије. И оштрише. Руски народ је једним великим и значајним гестом створио једну такву епоху у светској историји, која ће бити најзлатније сведочанство величине негових душе и отмености његовог карактера. Јер нова и модерна Русија, прокламујући опште слободу за све своје грађане, на принципу нацио-

налних аутономија, изјавила је, да за себе не тражи никакве нове земље, јер се у овом рату неће руководити завојничким мотивима и плановима. У овоме значајном чину ми констатујемо једну од највећих победа за добивених у овом светском рату, чије се последице још сада назиру и предочавају. У Немачкој се јавља силна бура негодовања које, ако сви знаци не варају, наговештава велике и значајне догађаје од пресудне важности. И док једни захтевају неодложне реформе у свима социјалним слојевима немачког народа, други позивају напредне елементе да пођу путем руских револуционара, а сви једновремено траже од владе да и она достави јавности циљеве овога рата. Аустрија је отишла још и даље. Она је ту скоро обавила преко полузваничног бечког листа „Фремденблаг“ да не жели никакве нове анексије, значи Аустро-Угарска се тиме одриче завојничких тежњи. И што је од интереса „Келнише Цајтунг“ вели да је та аустријска изјава за жалост и догаје да дипломатски фронт централних држава има аномалије. Аустријани је обавестила Немачку о овој својој полузваничној изјави.

Бугари пак, који су пре две године тражили да им се да чак и Шумација како би за стага умирлили то гнездо балканских револуционара, до азуу данас са „научним“ расправом да је Македонија бугарска земља о чему су објавиле многе публикације њихових научника и јавних радника. О Турцијама не треба ни говорити. Изневши ове чињенице, које на први поглед изгледају тако безначајне појаве, ми са пуно разлога истичемо да у овим фактима назиремо и предвиђамо клице гастројства које се појављују код централних држава. Оне ће бити, као што смо истакли, последице идеја руске револуције, која ће ускоро извршити читаву пертурбацију код наших непријатеља и не би се ни најмање претерало кад се

прими гледиште немачких листова да у овој појави треба гледати почетак свршетка, с том разликом што ће тај завршетак оличавати и крај апсолутизма и империјализма централних народа и држава.

СИТУАЦИЈА У НЕМАЧКОЈ

Социјалисти траже политичке слободе

Париз, 22. априла
„Матен“ сазнаје из Цириха да немачка влада стално испитује велику опасност, која омета чак и рад у ратним фабрикама. Обећање да се повећа оброк животних намирница, патентчан апел Хинденбург, царски манифест и претња Бетмана Холвега да се испошљу на фронт сви радници штрајкачи, нису успели да умире раздражење радника услед велике опасности од гладу. И док претрај штрајкчима са озбиљним мерама, Немачка се спрема да да концесије.

Управа ратних радионица за муницију прешла је у руке војних власти. У извесним гарошима нездовољни радници силом су отерани у своје пукове и приморани да раде по ратним фабрикама које зависе од њихових пукова. Јавно мишљење великих немачких вароши је нарочито узбурано. Оно тражи хитне економске строге мере и демократске реформе.

Јављају да су последње суботе поново избиле манифестације у предграђу Берлина.

„Фрисише Цајтунг“ каже да не треба рачунати на то да видимо да се радници покорњавају наредбама социјалистичких шефова. Социјалистичка би странка одлучила да сазове велики конгрес. Радници захтевају проширење њихових политичких слобода, побољшање исхране и повећање дневних зарада.

Очекује се хапшење главних шефова Социјалистичке независне странке која развија велику активност.

такође потпуно уверена, да ће проблеми, покренути озим ратом, бити решени у смислу стварања стабилне основе за трајан мир и да ће прожете и товетним тежњама, Савезничке демократије наћи начин да добију гаранције и потребне санкције, да се у будућности избегну повраћаји крвавих конфликта «
(Агенција «Вестник»)

Сумаренски рат

— Изјаве Лорда Керсона —

Лондон, 22. априла

Лорд Керсон је дао следећу изјаву: Ја бих волео рећи да је крај рата у изгледу. Али то не могу учинити. Рат је још у страшном развоју. Пре годину дана рекао сам: Рат ће трајати још једну или две године. Али је од онда избила велика промена у војној ситуацији. Нема ни једне тачке на борбеном фронту где се, у озом моменту, непријатељ не повлачи. У току прве године и прве периоде друге године, Немачка је била агресивна и напредовала је — у опште не зна је војска односила победу. Али је сада Немачка изложена великим губитцима и поразима. Може се рећи да ови успеси поклапају сумаренску војазан која нам прети.

Ја не кажем да ова опасност није озбиљна. Она је више него негода за наш народ. Ми знамо да су се Немци чврсто одлучили да воде сумаренски рат. Они верују да ће кроз неколико недеља — чак је и датум објављен — успети да уморе главу Енглеску и Савезнике.

Ја верујем, ја сам чак и уверен да се они много варају. Сада, ни кроз неколико месеца па час ни идуће године Немци неће моћи постићи тај резултат. Могли би нас приморати да намирнице делимо на оброке. Ја лично верујем да ће, према свима вероватностима, то доћи и мислим да то мора доћи. Ми треба да уништавамо сумаренске и да се не узнемирујемо нити жалимо. Ја се надам да ће ово обавештење навести оне, који гласно плачу да буду скромнији у ономе што говоре.

Говорећи у Лондону прекиче г. Ајквот је рекао: „По моме мишљењу

Нота руске владе

— Одлучност Русије за рат до краја —

Петроград, 22. априла.

Министар Спољ. Послова г. Миљков послао је следећи телеграм представницима Русије код Савезничких земаља:

Изволите доставити влади, код које сте акредитовани следећу ноту: Провизорна Влада Русије објавила је 27.3. манифест грађанима, у коме је изложила гледиште владе слободне Русије на циљеве садашњег рата. Министар спољ. послова налаже ми, да вам доставим дотични докуменат и да га пропратим следећим примедбама. Наши непријатељи трудили су се у последње време да посеју раздор између Савезника, ширећи несмислене вести о тобожној намери Русије да закључи засебачки мир са централним државима.

Текст приложеног документа побиће најбоље такве измишљотине. Општи принципи, који су у њему изложени од Провизорне Владе, слажу се потпуно са идејама истакнутим и стално прокламованим од најугледнијих Савезничких државника. Ти принципи нашли су такве сјајнога израза у речима председника наше нове савезнице, велике прекокеанске републике Влада старог режима Русије није доиста била способна, да прозре и дели све идеје ослободилачког карактеру рата, о стварању једне стабилне осно

ве за пацифистичку сарадњу народ, о слободама угњетених народа итд. Али, ослобођена Русија може сада говорити језиком, који ће разумети модерне демократије и она хита, да придружи свој глас гласу Савезника.

Прожете овим новим духом ослобођене демократије изјаве Провизорне Владе не могу природно дати ни најмањи повод закључцима, да је слом старог режима изазвао смањивање учешћа Русије у општој борби свих Савезника. Баш напротив народна воља да се светски рат воли до одлучне победе још је појачана благодаћећи овом осећању одговорности, коју имају сви заједно и сваки напосе. Ова тежња је постала још активнија самим фактом, да је она управљена на непосредан задатак, а који је зближио цео свет, нарочито да се непријатељ одбије, који је унао на територију наше отаџбине.

Остаје у важности, а то приложени докуменат изрично каже, да ће Провизорна влада, бранећи стечена права св је отаџбине, respecting striктно примачене обавезе према Савезницима Русије. Чврсто уверена у победнички исход садашњег рата, у потпуном споразуму са Савезницима, Провизорна влада је

рат је достигао дефинитивну фазу. Нова опасност тражи нове лекове и рад

нових снага. Ја не сумњам у користан резултат који ћемо постићи.

Са ратних фронтова

Са солунског фронта

Француски коминике

Солун, 22 априла

Јуче је било на фронту неколико ваздушних борби и кад када доста интензивна канонада.

Француски коминике

Париз, 22. априла

Велика артиљериска активност у области северо западно од Ремса. У Шампањи Французи су остварили нове успехе у шуми западно од брда Корнилеа и одбили су бомбама немачки напад на један истакнут положај.

Активност артиљерије јужно од Моронвилера. На левој обали Мезе, Французи су извршили два препада. Заробљено је војника. Западно од Морт-Ома Французи су осујетили немачки покушај напада. У Лорену сукоби патрола код Домезака и Амбермонила.

Париз 22 априла.

доцније

У току јучерашњег дана Французи су заузели село Клиан и више потпорних тачака источно и северно од овог места. Избројано је до сада 150 заробљених војника. У области северозападно од Ремса, после јавке артиљериске припреме, Французи су извршили напад и заузели прве немачке линије на фронту од четири километара и заробили 592 војника и 8 официра.

Билески коминике

Лондон, 22 априла

Село Фресоа и наши новозаузети положаји били су предмет јаким непријатељских противстада. Сви су гамади одбијени. Огорчена је борба била у близини Билекура. Источно од сега непријатељ је предузео силан напад на сектор Хинденбургове линије, који смо заузели јуче у јутру. Овај је покушај са свим пропао и непријатељ је претрпео

тешке губитке. На сектору Арас—Камбре, наше су трупе биле приморане да се повуку са истакнутих, у току дана задобивених голожаја. Наши су одреди напредовали северо западно од Сен-Кантеза и северо-источно од Аржикура где смо заузели мајур Мајакопф.

Број војника које смо заробили у току прекјучерашњих операција прелази 900 од којих су 28 официра. У току јучерашњег дана наше су трупе утврђивале положаје на сектору Хинденбургове линије који је прекјуче заузет и напредовали су на истој дуж непријатељских рогова, убијајући и заробљавајући непријатељске војнике.

Авијатика. — Наши су пилоти оборили јуче три немачка аероплана а пет других су приморали да се спусте на земљу. Нага је артиљерија оборила још два аероплана и трећи је приморала да се спусти на земљу иза наших линија. Два гама агарага фак

Италијански коминике

Рим, 22 априла

На фронту Тријента обострана артиљериска борба. На неким местима непријатељ је употребио гранате са загушљивим гасовима. На фронту Јулијанских Алпа обична канонада и активност патрола и авијатике. Непријатељски аероплан су садили бомбе на Фоглиано и Сагадо причинивши штете.

Битка код Арасе

Цирих, 22 априла.

„Швабисхе Тагевахт“ публикуе чланак пуковника Гетке а чија тврђења уверавају да битка код Арасе још није завршена.

Предвиђају се многобројне борбе у будућности пише — Гетке — вероватно је да ће се фронт проширити. Наши противници

нису припремили, већ више месеци садашњу офанзиву у намери да предузму локалне борбе. Билеска производи довољно муницију и нема потребе за помош из Америке. Она чак може да лиферује муницију. Француској. Не треба да се заносимо лажним илузијама и да верујемо да ће наши непријатељи једнога дана остати без онога што им је најпотребније да наставе борбу.

СТАЊЕ У ЈЕРУСАЛИМУ

— Систематско пљачкање —

Париз, 22 априла

Према једној депеши из Александрије трговци из Сирије који су успели да на риболовним лађама пређу у Египат изјављују да се становништво у Сирији и Палестини запрепастило вестима да младо-турске власти у Јерусалиму узимају ствари од вредности и реликвије из св. места из црква и манастира у Јерусалиму.

Ови су потпомогнути у раду, који је сличан пустошењу и систематском пљачкању цамија у Мекси и Медини, од нарочитих радничких група и немачких социјалиста. Све ове одузете ствари послате су у Цирихград.

Велике су побуне избиле у Светој Варши. Разјарене хаџе су у више маха напали турско немачке пљачкаше који су одбране ради употребљавали оружје.

ШПАНСКИ СОЦИЈАЛИСТИ

Њихова солидарност са Савезницима

Мадрид, 22 априла

Манифестације 1. маја биле су за шпанске социјалисте згодна прилика да једном за свагда изразе своју солидарност са идејом коју Савезници бране. Лист „Е. Социјалиста“ орган радничке странке, коментаришући дупли идеал који гетимира у речима: мир и правда, мир и рад, пише: „Ми се морално стављамо на страну народа који се бране од својих нагадача, који прокламују као циљ рата слободу угњетених народа и који, сеи тога, носе клицу слободних реформи.“

Данас, на огом свечаном

би они сви дошли к мени, кад би могли, да се буре за слободу своје отаџбине.

Даље, краљ покушава да се правда, како њему није ни је дан пут понуђен сепаратан мир, већ принцу Мирку, који је остао у Црној Гори. Према томе краљ би хео рећи, да су и оптужбе управљене противу њега неосноване. Говорећи о малим државама и о судбини Црне Горе, краљ се строго чувао да буде категоричан. Оне ће добити своја права, а неке ће се и узвешати, вели бојажљиво краљ, и нада се да ће наћи праведног судију у личности г. Вилсона.

*

Изјава краља Николе садржи извесна тврђења на која је потребно дати објашњења и одговора, колико ради истине, ко-

газнику пролетаријата, када ми пред собом имамо трагичну визију најкрвавијег рата у историји, када ми у исто време, предвиђамо триумф савезничких народа, идући триумф социјалног идеала ми из свег срца узвикујемо: „Добро дошао мир који представља уништкње империјалистичке моћи чије угњетавање мори цео свет.“

Тешко нама, тешко чо- гечанству ако се мир до- бије поразом ратника Фран- цуске, Енглежке, Русије, Белгије и свију оних која се раме уз раме са њима боре Будућност би били страшна ако би тај мир био примирје, после кога би опочела још страшнија, још дивљија борба него што је садашњи рат.“

Дневне вести

Немачки терор.

Из Париза јављају: Последњих дана вратило се преко Швајцарске у Француску око сто Француза одведених од Немаца у Немачку са окупираних територије, којима је допуштен погратак. Ови причају, да је варош Лил, кад су је напустили била страшно опустошена. Многи су квартави били у ружави- нама. Стршине есплозије, којима се не знају узроци, причиниле су велики број жртава. Становницима је најстроже забрањено кретање по вароши. Намирницама, као и свима артиклима цене су басасловно велике.

Јављају, да је допуштен повратак и 500 лица, одведених из Рубеа. Одобрено им је да собом понесу само по 50 франака.

Кајзерова абдикација.

„Публицисада“ лист који излази у Барселони пише: „Саопштено нам је с највећом резервом, али према обавештењима из меродавних кругова, да је шпанско министарство унутра дела добило вест о спремању кајзеровом да абдицира. Неци се надају да ће то учинити јак утисак на заратане и да ће олакшати преговоре о миру. Вест у сваком случају добија одређен карактер и није у питању само просто протурање вести.“ (Ово је свакако један нов маневар немачке владе, чији је циљ врло провидан, уред).

Беседа.

На Бурђив дан у истој цркви Св. Саве беседиће игуман Методије, а на литургију као и сваке недеље одговараће хор наших Богослова. Обраћамо пажњу нашим избеглицама да у

што већем броју посећују нашу цркву, где ће заиста наћи утехе и наде како у својој топлој молитви тако и у веома складном певању наших богослова који заслужују сваку похвалу.

Позориште.

Данас у 5 часова по подне у сали »Одеона« даваће се у позоришту »Тоша Јозановић« Билкометијева драма у 5 чинава »Грађанска смрт.«

Из цркве.

У цркви »Св. Саве« на Бурђив дан почеће јутрење у 7 часова, а литургија у 8 часова; беседа у 920 час.

Тако ће и у будуће бити сваке недеље и празника.

Парастос.

У недељу 23 овог месеца даваћемо у Цркви Св. Саве дво- годишњи парастос своје сину и оцу Јордану Пашићу килару XVII пука Дринске Дивизије, који је бранећи своју отаџбину од дивљи тевтонаца на Гучеву 1914 године новембра месеца од задобивених рана умро у Чачанској Болници и четрдесетодневни парастос своје рођаку и земљаку Вељку Вељковићу врломе Србину и кмету села Криво Гаштани среза Крушевског, окр. Битољског. Покојни Вељко радио је 25 година на нашим националним старинама. Када је био највећи терор бугарских бандита по српској Македонији пок. Вељко је уступио своју кућу за српску школу, која је радила преко 20 година све до 1. новембра 1915 године када је била евакуација.

Покојни Вељко као ваљан и ватрен борац за српску идеју морао је се евакуисати испред

бити, боље и од самог краља. Услед непрекидне везе и општења, као њихова земљак и конзул, имао сам прилике да упознам њихов карактер и њихово национално расположење. Црногорци су сви за уједињење Црне Горе са Србијом. То се расположење не датира од капитулације црногорске, већ можда и од неколико деценија раније. Оно није резултат једне партиске борбе, нити каквог политичког прозелитизма, теб спонтан израз народног осећања. То је она унутрашња тајна кохезија, која лежи у заједничкој крви, историји, осећањима и јазма.

Краљ Никола изјављује дописнику »Сона« да оставља Црногорце г. Вилсону, да се он о њима у неку руку брине Ова је жеља краљева значајна. Он се

Ф Е Л Т О Н

Црна Гора у рату

— Изјава краља Николе дописнику њујоршког »Сона« —

Њујоршки »Србобран« у броју 386 од 2. марта ове године, под потписом г. А. В. Сеферовића доноси следећи чланак: »Изјава краља Николе дописнику њујоршког »Сона.«

Њујоршки »Сона« од 2. о. м. доноси опширан разговор свога дописника са црногорским краљем. Оставити тај разговор без потребног објашњења, значило би допустити, да се у америкањској и српској јавности шире заблуде, о догађајима који треба да се тачно знају.

Изјаве учињене од страна

краља Николе, имају у главном два циља: оправдање од тешке оптужбе, да је изневерено, како српску ствар, тако и савезничку, и покушај да добије благодатност и сажалење г. Вилсона и америкањских политичких кругова, пошто је претходно све то изгубио код некадашњих својих савезника и пријатеља у Европи.

Краљ Никола почеће свој разговор хвалити се верношћу својих поданика, истичући на рачуно оданост оних којих се сада налазе у Америци. Ја не сумњам, вели краљ Никола, да

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Атина. — Наименовање Штрајта за посланика Грчке у Бечу је решено. Вероватно је да ће га пуковник Метаксас пратити као војни аташе.

Атина. — Кружи вест да ће Гучарис бити наименован за посланика у Берлину. Дусманис ће бити војни аташе у тој вароши. У сваком случају Дусманис и Метаксас ускоро ће напустити Атину.

Берн. — Немци који се враћају у Немачку из неутралних држава, врше врло интензивно републиканску пропаганду код свих тих земљака. С друге стране непознате личности, вероватно из револуционарне странке, деле летеће листиће у којима се напада династија Хохенлоера. Ова је пропаганда наишла на врло добар пријем код радника фабрике и ако ову енергично сузбија званична управа социјалистичке странке. У последње време ухапшено много радника али се гереди и даље наставаљују. Јако незадовољство масе фаворизира све револуционарне пропаганде.

Париж. — „Журнал“ доноси: Калетан једне француске лађе изјављује, да је на шпанској обали изненадио једну шпанску једрилицу, кад се снабдевала немачки сумарен, који је ишчекао приметивши француску лађу.

Атина. — Нов је кабинет положе заклетву јуче у 10.30 час. Министри су после тога отишли у своја министарства.

Атина. — На захтев генерала Кубура, 120 жандарма и 40 подофицира отпутовали су за Пелопонез.

Атина. — Јављају да ће Грипарис, грчки посланик у Бечу, бити наименован за посланика у Вашингтону.

опколе артизане, биле су нападнуте на бајонет и приморане да се врате у своје ровове. На кавкаском фронту пушкарање и активност извиђача.

Пронађено оружје

Атина, 22. априла

Лист „Естија“ јавља да су компетентне власти пронашле до јуче у подне у кући Холандрија у Атини више од 450 мандихерових пушака и око 110.000 метака.

Реформе у Немачкој

Црих, 22. априла

Један телеграм из Берлина јавља установљење једне комисије за политичке реформе, назване „Уставотворном комисијом“, под председништвом социјалисте Шајдемана. (Радио).

Оставка Лаура Милера

Рио-де-Жанейро, 22. априла

Г. Лауро Милер, бразилијански мин. спољ. послова дао је оставку. На његово место дошао је Суза Дантас. Ова промена је значајна, јер је Милер био познат са његовим германифилских осећања, а Дантас је велики пријатељ Споразума. (Радио.)

Аустрија и Немачка.

Берн, 22. априла

Јављају из Берлина: Бечки „Арбјтер Цјтунг“ објавио је један чланак под насловом: „Наши империјалисти прече нам пут ка миру.“ У том чланку он напада јако Немачку због њених империјалистичких тежња.

Најновије вести

Пекинг, 22. — Кинеска влада изјаснила се једнодушно у корист објаве рата Немачкој. Та одлука ће се поднети ускоро парламенту.

Париж, 22 — Г. Извољски, наименован је од Провизорне владе за амбасадора у Паризу, предаће данас акредитивна писма председнику републике.

Рио-де-Жанейро, 22. — Г. Мило Пекачка, познати франкофил наименован је за мин. спољ. послова.

Њујорк, 22 — Усред највећих опозиција говорио је јуче г. Вивијани у америчком парламенту. Он је рекао: „Онде као и у озбиљним часовима наше историје, слобода отвара пут борцима: ми смо сви устали за слободу и правду.“ Сви посланици су, као и у сенату по тој стегли руке г. Вивијани и маршала Жофру.

је добио извештај од куће пиши чешће, поздрав Витомир.

Радомир Језовић часовничар из Чачка јавља својој фамилији у Ужицу да је изгубио са Бајком Ђеровић, Неђом, Славком и Ацом Радивоје кочицаш моли да јави за фамилију на бр. п. 999.

Јован Добраковић извештава свога оца Миливоја Добраковића објавио Београд, Браће Недељке ул. бр. 25, да је жив и здрав и да му се јави преко Београдских Новина.

Милан и Ђорђе Петровић саједице извештавају своју мајку Анку К. Петровић Балканску ул. бр. 14 да су здрави и да ништа не брине, нека се јави преко Црвеног Крста у Женеву. Одговор на пошту 999.

Милан Николић обезник изшта за Милана Половића кафеу из Ужича је ли жив и здрав, и тако исто и за Радоја и Ђукака.

у има до одређеног дана показало, веће добијати хлеб после одређеног дана.

Преглед пасоша вршиће се овим редом, а по списку примања хлеба.

24 априла одброја 1	до	200
25 » » » » 200	»	400
26 « » « » 400	»	600
27 « » « » 600	»	800
28 « » « » 800	»	1000
29 » » « » 1000	»	1200
30 « » « » 1200	па на више	

Ко незна свој број списка, нека се обрати Комесару логора и исти прибави до 24 ов месеца.

Из канцеларије Владиних Комесара 18. априла 1917 г. Бр. 1437 — Солун.

Према наређењу Господина Министра Унутрашњих Дела у канцеларији Владиних Комесара у Солуну одређен је нарочити чиновник који ће по свима предметима тражења инвалидске потпоре, пензија и удивичке пензије заинтересованима давати потребна обавештења.

Предње се доставља нашим избеглицама ради знања и управљања.

Из канцеларије Владиних Комесара 15. априла 1917. г. Бр. 1385. у Солуну.

Објава грчких власти

Управа Државних Добра одредила је чиновнике који имају да испитају које куће и зграде уопште припадају сопственицима која су отпутовали у иностранство или сопственицима који су поданици немачки, аустријски, турски или бугарски. Ози су чиновници снабдевени легитимацијама, у којима је прилепљена њихова фотографија, које су потписане од саветника (министра) и носе печат највише управе. Само ови чиновници могу вршити горњи полис и дужни су показивати своје легитимације.

Обраћамо пажњу публици на горње одредбе, јер смо изештели да нека особа, непозната још, издајући се за чиновника Управе Добра, улази по кућама и радњама и врши попис.

Против таквих лица публика треба да тражи интервенцију полиције, која ће их хватати и предавати прокурорству (државним тужоцима) ради тужења за превару.

Из Највише Управе Државних Добра и Унутрашње Колонизације)

је дала толико доказа пожртвовања и патриотизма.

А. В. Сеферовић.

ПОШТА ЗА СРБИЈУ

Другутин С. Костић резерв. поручник бр. 414 извештава своју жену Мару у Хасан бегевој ул. бр. 14. Притишна да је жив и здрав са Ђоком. Новац је у неколико махова послао. Нека је јави преко Српског Црвеног Крста у Женеву.

Чета Р. Мрковић поштар, извештава Савку Р. Мрковића Ужице, да је са браћом Брајком и Урошем Неђом и Благојем, Аздријом и Радваном жив и здрав.

Јелици Драг Станковића Душанова 26 Београд добио сам увојку карту од 26 фебр. урадићу по твоје тражењу. Поздрав деци и теби Драгутин.

Г. Мићо Симићеввић капетан прве класе 100 француских франка да се поделе сиромашним српским ђацима у школи избегличкој а место годишњег помања његовој госпођи Вујки која је 24. априла 1916. год. преминула у Ужицу.

Владини Комесари и овим путем изјављују у име сиротних ђака своју благодарност дародавцу.

Из канцеларије Владиних Комесара 20. априла 1917. године бр. 1270 Солун.

Изјава захвалности

Г. Роже Лоран, председник општине Ла Фурге Видом у Француској, а сада болничар 15 секције војних болничара, поклоњено је 300 франака са жељом да се за ту суму набави нога једном обезнику који је у рату исту изгубио.

По налогу Господина Министра Војног, Санитетско Одељење Министарства Војног изјављује дародавцу захвалност на учињеном прилогу.

Из канцеларије Санитетског Одељења Министарства Војног 16 априла 1917 год. Л. Обр. 8778, у Солуну.

Г. Коста Милосављевић и синови трг. из Солуна покљонили су преко олд. Генералног Конзулата 10.000 цигарета за наше рањенике и болеснике.

Г. Ледовико Х. Мизраши олд покљонио је 5.000 цигарета да се раздаду нашим рањеницима и болесницима за Ускршње празнике.

По налогу Господина Министра Војног, Санитетско Одељење Министарства Војног изјављује дародавца захвалност на учињеним покљонима.

Из канцеларије Санитетског Одељења Министарства Војног 12. априла 1917. год. Л.О. Бр. 8669, у Солуну.

Објава

Извештавају се српске избеглице да ће се од 24. ов. мца па до 1. маја т. год. сваког дана вршити ревизија пасоша у избегличком логору од 8 до 12 сати те се ставља на знање свима избеглицама које примају хлеб у избегличком логору бесплатно или за новац, да лично сваки власник пасоша престане у избеглички логор и свој пасош понесе. Пасоши, који се буду слали преко друге личности, неће се узети у обзир. Ко не буде пасош или легитимацију ко-

ну чудну појаву која даје дан ван материјал за један драмски проблем. Принц Мирко који се сада налази у Црној Гори није ништа мањао од онога што је уредио његов отац. Текст уговора који је стипулиран, пре него је отпочела аустријска кампања против Србије, сведочи да је свака обртина илузорна. Тај текст пао је у руке официрима француским и енглеским на положајима више Котора и он се данас без сумње налази на најзначајном месту у Лондону или Паризу.

Измићу краља Николе и његових синова нема подвојености. Њихова је судбина унапред запечатена чарстом вољом српског народа, да дође до коначног свога јединства на челу са династијом Карађорђевића, која

љих хорда Бугара у Лерин је мислио сачекати повраћати у милу Отаџбину.

Он се разболео у Лерину и био је пренет у Воден у Енглеску болницу бр. 1. где је умро 16. марта ове године. Молим рођаке, пријатеље и познанике да изволе доћи и присуствују помену покојника у Лерину и Велика.

ОЖАЛОШЋЕНИ: отац Блажа Шатић председник општине Криштане; син Трајко Вељко; учитељ село Криво-Гагани.

Солунски биоскоп.

Провизорна влада издала је одредбу свима овдашњим биоскопима да почев од 1. маја од сваког гледалца без разлике наплаћују нову таксу т.зв. ратни порез у износу 30 одсто од назне цене. Поред овога, наплаћиваће се и даље досад постојећа владина такса од 20 одсто.

Према томе, извештава се биоскопима да ће за похођење биоскопа имати да плате следећу улазну цену:

Цирилли: прва класа 1.25, улазница 0.80, такса 0.20, прирез 0.25; друга класа 0.70 (улазница 0.45, такса 0.10, прирез 0.15)

Војска: прва класа 0.70, (улазница 0.45, такса 0.10, прирез 0.15); друга класа 0.50, (улазница 0.30, такса 0.10 прирез 0.10)

Ложе: 4.50, (улазница 3, такса 0.60, порез 0.90), бесплатне места: 0.45, (такса 0.20, прирез 0.25).

Полиц. чиновницима

Сви незапослени полицијски чиновници ван војне обавезе — писари — позивају се да одмах дођу и да се г. г. Владимиром Комесаром ради хитног саопштења на акту бр. 1496.

Из канцеларије Владиних Комесара 22. априла 1917. године Солуну.

Позива се

Позива се да одмах дође у Солуну Финансијску Делегацију г. Исак Адања, трговац из Корграда, ради извесног саопштења.

Благодарност.

Положио Владимиром Комесаром:

данас више не обраћа ни пред политику Русије, ни Србије, ни француске да им повери старана о Црногорима, већ директно Вилсону. Нема сумње, да сви франци у Америци уживају поштуру г. Вилсона и његове идеје, и тиме се можемо са пуно права похвалити. Али остави Црногорце г. Вилсону, да он учи националним дужностима и да располаже са њима, јако ни мање, ни више, него један одметнички покушај стране краља Николе, и једна ориентална насртљивост на личност г. председника Вилсона. Краљ Никола вели, да му ни један пут није понуђен сепаратни мир. И ту краљ има право; јављују није ни један мир, већ је јављују нудио мир. Превлаћивање договорности на свога средњег монарха значи малodusност и јед-

Нове књиге

Ишле су из штампе и пуштене су у продају ове књиге:

Са српског фронта. Од Б. Лазаревића. Цена 0'50 д.

На помолу. Од Ива Ђипића. Цена 1'50 д.

Косово или Бој на Косову 1389. год. у народним песмама. Цена 1. дин.

Цвеће. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 0'70 д.

Ружа. Српска читанка. Приредиле Љубица Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50 д.

Божур. Српска читанка. Приредиле: Љуб. Карчевићева и Василија Качандовићева. Цена 1'50.

Књиге се могу добити:

1) Код издавача Николе Л. Ђипића, новинара, у уредништву «Велике Србије» у Солуну, на чију се адресу треба обраћати и за распродају;

2) Код г. С. Стефановића царинара, на служби при Финансијској Делегацији у Солуну;

3) У књижари српских књига уз ресторацију «Београд» у Солуну;

4) На фронту овлашћен је г. М. Богдановић, фотограф, да скупља претплату и врши поручбине.

Лекар за унутрашње болести

Д-р Алексопулос К.

бив. лекар у скопљ. болници прима у своме стану, ул. П. Мелас 21, (близу Команде Места) од 8—10 и од 2—4 свакога дана.

Сиромашне српске избеглице лечи бесплатно.

Противу

ревматизма, артритиса, болова зглобова, крста и других болести употребљује се и лечи успешно МОСКОВИТИН, једини радикални лек, кога су за таквог признали сви здравствени савети и који је награђен на свима европским изложбама.

Краљеви, принчеви, професори универзитета, директори европских клиника признају лековиту моћ МОСКОВИТИНА и препоручују његову употребу.

На продаји у апотеци Мароко, булевар Ники Н. 19 и у Париској апотеци, улица Венизелос Н. 8.

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морско пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где се кувају само српска јела, а нарочито недељом српска гјбаница.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: гулаш, ђулбастаја и пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Јела чисто српска са свињском машћу.

Сервирање банкета прима по умереној цени.

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин
Васа Златаревић, ресторатер.

СПЕЦИЈАЛИСТА ЗА УНУТАРЊЕ БОЛЕСТИ

Др. АЛЕКСАНДРИДЕС

Управник болнице за заразне болести

Прима свакога дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35. — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану, ул. престолонаследника Борђа бр. 35. — упоредно ул. са булеваром краља Константина.

Поткожна убризгавања Неокатварзана као и новог француског препарата «Галил» противу сифилиса.

Уредништво „Вел. Србије“ прима огласе по умереној цени.

Књижара

РАДИУМ

Улица Венизелос 7.

Има све врсте илустрованих листова, забавних књига: француских, енглеских и талијанских. Продајна цена као у Француској.

Велики избор хартија за писма, Сатова, артикала и прибора фотографских најпринзатијих фабрика «Кодак» и «Лјамијер».

Извршује све фотографске радове за 24 часа. Огромно стовариште парфимерије и артикала за тоалету.

Разне робе стакларске, посуђа и кухињских потреба. 2—30

Ко једном попуши цигарету „Салоника“ тај ће се уверити о њеној каквоћи зато:

Препоручујемо г. г. пушачимада и даље пуше само цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

„Салоника“

Каиро -- Александрија --- Солун

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена прв м највећом наградом на изложби у Филаделфији

На продају у свима дуванциницама, нарочито „Миродато“ и дуван за луле.

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И К^О ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бижутерије, мириса, чипака, пантлика, платна мушема Париских артикала, женске конфекције, гвожђарије итд.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

Париска хируршка зубна клиника Др. Х. Салтиел и С. Арама

Са париског универзитета

Најмодернији зубно-технички радови извршују се у кратком року и најсолидније.

СОЛУН, улица Птоломеон 37, угао улице Венизелос 97.

Српско Трговачко Друштво а. Д.

СОЛУН

Улица Победи бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“.

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.

Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Швајцарску и све Савезничке државе.

Са положаја може новац да нам се упућује у свима монетама поштанским упутницама.

Уз сваку пошиљку треба нам јавити тачну адресу коме има новац да се упути.

Прима новац на штедњу и чување.

Друштво стоји под непосредним надзором Краљ. Срп. Владе и Врховне Команде преко нарочито одређеног делегата.

Обавештења бесплатно.

УПРАВА.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кики	дин.	1---
„ Гиубек	„	0'80
„ Јаки	„	0'65
„ Аџрос	„	0'50